

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 7(25) 2024

Київ – 2024

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 7(25) 2024

Kiev – 2024

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 7(25) 2024. С. 1539

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 29.12.2023, № 1/7-24)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кочетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталівна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)

- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всевітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатолівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - керівник освітнього проєкту Teacher Education Манчестерського університету (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всевітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Сіявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україні)
- ✚ Степанова Наталя Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталя Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ, Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юрійівна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталя Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Dovhan O.V. <i>ARCHITECTURAL ORIGINALITY OF ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS FOR LINGUISTIC MARKERS RECOGNITION</i>	17
Hromova N.M., Chernigivska N.S. <i>THE ONLINE NEWS MEDIA COVERAGE OF UKRAINE'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION</i>	36
Perederii H.M. <i>VERBAL AND NON-VERBAL MEANS OF HUMOUR IN SITUATION COMEDY DISCOURSE</i>	46
Stavytska I.V., Yamshynska N.V., Kutsenok N.M., Pysarchyk O.L. <i>PERSONALIZED LEARNING AS A CATALYST FOR ENHANCED EDUCATIONAL OUTCOMES: A COMPREHENSIVE REVIEW</i>	63
Tokarchuk V.A., Shuba Yu.V. <i>PROMOTING MULTILINGUALISM AT UKRAINIAN HEIs (BASED ON THE EXPERIENCE OF BOHDAN KHMELNYTSKY NATIONAL UNIVERSITY IN CHERKASY)</i>	80
Багач І.Г. <i>НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДАЧІВ МІЖКУЛЬТУРНИЙ КОМУНІКАЦІЇ</i>	92
Бевзо Г.А., Голікова О.М., Малінка О.О. <i>ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ</i>	103
Вдович С.М., Конівіцька Т.Я., Зельман Л.Н. <i>ОНІРИЧНИЙ ПРОСТІР ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ЯК ХУДОЖНІЙ ПРИЙОМ</i>	115
Войтович А.О. <i>СИМВОЛІЗМ ЧИСЕЛ У РУМУНСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ</i>	127
Гайденко Ю.О., Корницька Ю.А. <i>ПРАГМАТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА</i>	136
Гвоздяк О.М., Курах Н.П., Свида-Сусіденко Т.В. <i>ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)</i>	148

- Горбатюк М.О., Тичініна А.Р.** 165
*ІМАГОПОЕТИКА ЕСЕЇСТИЧНОГО РОМАНУ ВАЛЬТРАУД МІТТІХ
«ЛИСТ В УКРАЇНУ»*
- Горячук О.В.** 178
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СУЧАСНУ ІТАЛІЙСЬКУ МОВУ
- Гриненко О.Ю.** 201
*ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
МОВІ НА ТЛІ РОСІЙСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ 2022-2023 РОКІВ*
- Гусейнова О.М.** 211
*ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИХ
АВТОРІВ ГАБРІЕЛЯ ГАРСІА МАРКЕСА ТА МАРІО ВАРГАСА
ЛЬОСИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ*
- Данильчук Д.В.** 225
*ДІАЛЕКТИЗМИ В ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІВАНА МАЛКОВИЧА І ЮРІЯ
АНДРУХОВИЧА: СПРОБА ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ*
- Ємець О.В.** 251
*СИНТАКТИКА ТРОПІВ У ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ: СЕМАНТИЧНИЙ ТА
ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ*
- Жванія Л.В., Жванія Д.Г.** 260
*"ІСТОРИЗМ" МОДЕРНОЇ ДРАМИ (НА МАТЕРІАЛІ ДРАМАТИЧНОЇ
ПОЕМИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «БОЯРИНЯ» ТА ДРАМИ Ю. КОСАЧА
«ДІЙСТВО ПРО ЮРІЯ ПЕРЕМОЖЦЯ»)*
- Загородня Л.З.** 271
*СЕМАНТИЧНІ ВИДОЗМІНИ БУТТСВИХ РЕЧЕНЬ В АНГЛО-
УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ*
- Златовласова О.В., Кривда Л.Р.** 282
*ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГЕРМАНСЬКИХ ТА
СХІДНИХ МОВ*
- Казимір І.С.** 291
*КОГНІТИВНО-ДИСКУРСНІ ТА ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
КОНТЕКСТУ В ГАЗЕТНОМУ СПОРТИВНОМУ ДИСКУРСІ*
- Каленіченко О.М.** 306
*ДО ПРОБЛЕМИ АНТИЧНОГО ІНТЕРТЕКСТУ В «ЗИМОВІЙ КАЗЦІ»
В. ШЕКСПІРА*
- Копчак М.М., Грабельська О.В., Дроф'як Н.І.** 320
*ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ ТА
ДИПЛОМАТИЧНОЇ РИТОРИКИ В МІЖНАРОДНІЙ СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ*

- Костючок П.Л., Шевченко О.А., Кандюк-Лебідь С.В.** 333
ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ І ДИНАМІЧНИЙ РОЗВИТОК МОВНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
- Красівський О., Мікула О.** 345
КОНВЕРСИВНИЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ МАС МЕДІЙНОЇ СФЕРИ
- Лозинська О.Г., Стефанишин Ю.М.** 355
МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ І КУРСУ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛО-НІСТИКИ: ВІДПОВІДНІСТЬ ВИМОГАМ СЕРТИФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ НА РІВНІ ВІ
- Маркова М.В., Берчук Ю.В.** 370
ДЖОН ДОНН В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ
- Магієнко О.С., Мартинова Т.І.** 381
СЕМАНТИКО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЦИЗМІВ У МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ
- Молоцький В.О.** 392
УСКЛАДНЕНИЙ ПОДВІЙНИЙ ПРИСУДОК У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ
- Новік К.І., Берта Е.Т., Федькова І.А.** 405
ВПЛИВ МОВНИХ СЕРЕДОВИЩ ТА СОЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ НА ФОНЕТИЧНУ СПРОМОЖНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
- Рабецька Н.Л., Тихолаз С.І.** 421
МОВНЕ ПИТАННЯ НА ТЛІ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ
- Рубан А.А.** 429
ІМ'Я ПЕРСОНАЖІВ, ПОРТРЕТ, ПЕЙЗАЖ ЯК ПРИЙОМИ ОБРАЗОТВО-РЕННЯ В РОМАНІ ДЖЕЙН ОСТІН «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ»
- Сіваченко І.В., Савчин Т.О., Ципнятова І.В.** 444
ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНСЬКИХ ЗВО
- Сопіна О., Калашник О.В., Фоміна Л.В., Калініченко О.В., Попович А.С.** 458
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ
- Теребушко Ю.Р., Іваницька Ю.В., Ніконенко О.І.** 467
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ В НІМЕЦЬКО-МОВНИХ КРАЇНАХ: ТЕРМІНОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА

Ципнятова І.В. 483
*ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ЛІТЕРАТУРІ*

Чорний І.В., Чорна В.Л. 499
АНГЛІЦИЗМИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Якубовська М.Г. 510
СЕРБСЬКИЙ ТОПОС В ЕСЕЇСТИЦІ В. МАХНА

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

Akimova O.V., Sapohov M.V., Napchuk Ya.A. 524
*FORMATION OF LINGUISTIC AND CULTURAL COMPETENCE USING IT
TECHNOLOGIES*

Flyarkovska O.V., Melnychuk V.O., Dumenko R.A., Sotsenko V.V. 539
*MODERN TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF PSYCHOLOGICAL
SERVICE WORKERS*

Kovalenko I.V., Baranivska N.V. 552
*TEACHING ENGLISH THROUGH CONTENT: METHODOLOGICAL
APPROACHES TO CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING
(CLIL)*

Mulesa O.Yu., Imre Yu.Yu. 564
*ADAPTIVE TESTING AS A TOOL FOR ENHANCING STUDENT
MOTIVATION IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN GREEN DEAL*

Sipii V.V. 576
*EVALUATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF INNOVATION
SUPPORT IN STEM EDUCATION IN UKRAINE*

Андрєєв А.М., Пшенична О.С. 589
*ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА» ДО ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ*

Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Газіна І.О. 601
*ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*

Багінська А.Т. 615
*ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИЦЬ ГОТОВНОСТІ ДО УСВІДОМ-
ЛЕНОГО МАТЕРИНСТВА: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ*

- Бохонько Є.О., Деньга Н., Гречнєва М.О., Фонарюк О.В.** 625
СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН МАТЕМАТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ СТУДЕНТАМ-ПЕДАГОГАМ
- Вікторова П.Є., Цина А.Ю.** 641
РОЗВИТОК СФЕРИ ПОЧУТТІВ УЧНІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ
- Вінтюк Ю.В.** 652
ФІЛЬМОТЕРАПІЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ-ПСИХОЛОГІВ (на прикладі кінофільму «Вогнетривкий»)
- Горбатюк О.В., Оленюк В.В.** 667
РОЗВИТОК КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РІЗНОГО РІВНЯ
- Гудименко Д.О.** 678
МЕТОДИ РОБОТИ З УЧНЯМИ РІЗНОГО ВІКУ ТА РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФЛЕЙТОВОЇ МУЗИКИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
- Євстратов Ю.І.** 689
МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАННІ ПЕРЕКЛАДУ
- Каменська І.С.** 701
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ (ТРАНСПОРТ, ОХОРОНА ПРАЦІ)
- Кічук Н.В., Григорович О.В.** 719
ФОРМУВАННЯ Й РОЗВИТОК ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ДОСВІД УНІВЕРСИТЕТІВ ЗАРУБІЖЖЯ
- Клязьмін Р.І., Цина В.І.** 730
НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ
- Козловська І.М., Савка І.В., Заячківська Н.М., Чернописька О.І.** 744
ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ЗАСОБАМИ ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ
- Король А.М., Майтак А.В.** 756
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІННОВАЦІЙНИМИ МЕТОДАМИ НАВЧАННЯ

- Красюк Л.В., Малетич Н.Б.** 771
ЗАСТОСУВАННЯ АРТТЕРАПЕВТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
- Кречко Н.М., Скопцова О.М.** 783
МОЛОДІЖНИЙ КОНКУРСНО-ФЕСТИВАЛЬНИЙ РУХ В ХОРОВОМУ МИСТЕЦТВІ: ПЕДАГОГІЧНО-ВИХОВНИЙ АСПЕКТ
- Лівак П.Є.** 799
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДИСТАНЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ПЛАТФОРМ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
- Ліпчевська І.Л., Савчук А.В.** 814
ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ: РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
- Логвиненко О.Б.** 829
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН
- Лодатко Є.О.** 841
СУЧАСНІ ІКТ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
- Майнаєв Ф.Я.** 851
ЗВЕРНЕННЯ ДО СПАДКУ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ МИНУЛОГО ПРИ ВИВЧЕННІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
- Мартинюк Л.В., Салдан С.О., Денисенко А.О., Ороновська Л.Д., Лещук Н.Р.** 861
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
- Мольдерф Т.М., Єзерська А.С.** 876
*ТВОРЧІСТЬ ПОЛІН ВІАРДО У КОНТЕКСТІ ТРАДИЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВОКАЛЬНОЇ ШКОЛИ *VEL CANTO**
- Муковоз М.С.** 891
ФУНКЦІЇ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У СПІЛЬНІЙ ПРОФ-ОРІЄНТАЦІЙНІЙ РОБОТІ З ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
- Невмержицька О.В.** 903
МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ У ВИПРАВНИХ КОЛОНІЯХ УКРАЇНИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

- Нікітченко Н.Г.** 913
*ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ
ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ*
- Овсієнко Л.М., Кулик О.Д.** 926
*ІНТЕРАКТИВНІ ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ І СЕРВІСИ ПІД ЧАС ЗМІЩА-
НОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ ОСВІТИ*
- Парій С.Г., Хорошун В.П., Єсіпова О.О.** 942
*ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНУ
ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ*
- Пєнов В.В., Купіна О.В., Устянська О.В., Радаєва І.М., Прокоф'єва О.А.** 953
*ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬ-
НОСТІ У СТУДЕНТІВ*
- Пир А.І.** 963
*НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ
ЦИРКОВИХ АРТИСТІВ У КИЇВСЬКІЙ МУНІЦИПАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ
ЕСТРАДНОГО ТА ЦИРКОВОГО МИСТЕЦТВ: СПЕЦИФІКА, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ*
- Подлевська Н.В., Шалигіна Н.П., Бєвз О.П., Міщенко І.Ю., Костенко Н.** 974
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ
- Потапчук Т.В., Пукас І.Л., Каньоса Н.Г.** 983
*ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ
ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ*
- Салдан С.О.** 993
*ВПЛИВ МУЗИКИ НА ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА КОГНІТИВНІ
МОЖЛИВОСТІ УЧНІВ ЗА ВАЛЬДОРФСЬКОЮ ПЕДАГОГІКОЮ РУДОЛЬФА
ШТАЙНЕРА*
- Самосійний І.С.** 1006
*АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Смолянюк Н.М.** 1019
*РОЗВИТОК ІДЕЙ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ –
ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ*
- Сопівник Р.В., Бабкович Р.Я.** 1029
*ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА» СТУДЕНТІВ
УНІВЕРСИТЕТІВ НАУК ПРО ЖИТТЯ*

Степанова Н.М., Пасєка С.Р. <i>РОЛЬ МУЗЕЙНИХ ЕКСКУРСІЙ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ: ПРАКТИЧНІ КЕЙСИ</i>	1039
Ступак О.Т. <i>МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	1052
Тарчинська Ю.Г. <i>УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МУЗИЧНИХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОРТЕПІАННОГО РЕПЕРТУАРУ</i>	1061
Теренко О.О. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВАЙДЕРІВ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У США І КАНАДІ</i>	1074
Тертична Т.Д. <i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ Й ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ</i>	1085
Тільняк Н.В., Чересюк С.В., Коробко Т.О., Дзинглюк О.С. <i>НАУКОВИЙ СТИЛЬ І ЙОГО ЗАСОБИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ</i>	1093
Федоренко О.І., Забора А.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ГОТОВНІСТЬ ВІЙСЬКО- ВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ЗДІЙСНЕ- ННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	1105
Хоменко Л.Г. <i>МОБІЛЬНІ ДЕВАЙСИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ</i>	1121
Чаплінська Н.О., Ступак О.П., Кібенко Л.М. <i>ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ</i>	1133
Чередник Л.М., Ці Кунь <i>ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК АКТУАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА</i>	1145
Шайхлісламов З.Р., Пономарьова М.С., Фоменко В.Є., Золотарьова С.А. <i>ПРІОРИТЕТИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	1154
Яковишина Т.В. <i>ІНФОРМАЦІЙНІ ВПЛИВИ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕН- ТИЧНОСТІ ТА ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ</i>	1166

Ян Хунхао 1179
*ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ КИТАЙСЬКОЇ КАЛІГРАФІЇ*

Ярмолевич О.І., Попович І.І. 1193
*ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕ-
СІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ І СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Kaziuk M.I. 1207
PARLIAMENTARY ACTIVITIES OF DANYLO TANYACHKEVYCH (1897–1900)

Білас Ю.В. 1221
*УКРАЇНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ТА ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ СЕРГІЙ
ПИЛИПЕНКО. ШЛЯХ ІЗ ЗАБУТТЯ В БЕЗСМЕРТЯ*

Волківський А.А. 1234
*ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕНТАЛЬНОСТІ БОЛГАРСЬКОЇ ЕТНІЧНОЇ МЕНШИНИ
УКРАЇНИ ПІД ТИСКОМ РАДЯНСЬКОЇ ТОТАЛІТАРНОЇ СИСТЕМИ
(20-30-ТІ РР. ХХ СТ.)*

Воронін В.М. 1244
*МІГРАЦІЯ МОЛОДІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ :
ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ*

Гадзало Я.М., Булгакова О.В., Булгаков В.М. 1254
*НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАМАРЕНКА Л. П. ЯК ОДНОГО
З ЗАСНОВНИКІВ ЗЕМЛЕРОБСЬКОЇ МЕХАНІКИ В УКРАЇНІ*

Гороховський Д.І., Мадрига Т.Б., Зенкін М.В. 1291
*РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ
УКРАЇНИ*

Гутник М.В. 1303
*ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
НА ПОЧАТКУ ХХ СТ. (НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОГО ТЕХНОЛОГІЧ-
НОГО ІНСТИТУТУ)*

Дем'янчук А.Л. 1314
*СВЯТИНІ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ: БАЗИЛІКИ
МЕНШІ (1910–2024)*

Задворний А.О. 1328
*РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЄС І ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В
ЕКОНОМІЦІ (КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ ДЕКАДИ ХХІ СТ.)*

- Кобута С.Й.** 1336
*ПОСОЛЬСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ
СТАНИСЛАВІВЩИНИ У ДІЯЛЬНОСТІ ГАЛИЦЬКОГО КРАЙОВОГО
СЕЙМУ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)*
- Комарніцький О.Б., Чапаєв Р.В.** 1352
*КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ ЖИТТЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ КАМ'ЯНЕЦЬ-
ПОДІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ НАПРИКІНЦІ 1930-х – НА ПОЧАТКУ 1940-х рр.:
НА МАТЕРІАЛАХ ГАЗЕТИ «СТАЛІНСЬКА МОЛОДЬ»*
- Кравчук Л.В.** 1365
*РОБОТА МЕТОДИСТІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ УДОСКОНА-
ЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ (1951–1952 РР.)*
- Кратко О.О.** 1378
*ШЛЯХТА, КОЗАЦТВО, ХМЕЛЬНИЧЧИНА ТА КОНЦЕПЦІЯ «ВУЗЬКОГО
КОРИДОРУ» У КОНТЕКСТІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ*
- Лубко Ю.О.** 1395
*РЕЛІГІЙНА ПОЛІТИКА РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ (1921 – 1939 рр.):
УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ДОБИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ*
- Майнаєв Ф.Я.** 1408
ІІ ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН(Б): АНАЛІЗ ПОСТАНОВ
- Ніколаєв О.А., Любовець О.М.** 1419
*ВНЕСОК НАУКОВЦІВ ІНСТИТУТУ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР І
ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ НААН УКРАЇНИ В РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО
БУРЯКІВНИЦТВА*
- Опанасюк Т.А., Кузьма Т.М.** 1433
*РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ЯК КАТАЛІЗАТОР НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ ТА СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ*
- Павлишин А.М.** 1446
*ЦЕРКВА ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩЕЙ СВ. БОРИСА І ГЛІБА У С. ПІД'ЯРКІВ
НА ЛЬВІВЩИНІ: ПРОБЛЕМА ЗАСНУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ У
ХVІ-ХХ СТ.*
- Священко З.В.** 1461
*НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФОТОГРАФІЧНОГО ДЖЕРЕЛА ЯК ЗАСОБУ
ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ*
- Тверитникова О.Є., Войтюк О.С.** 1474
*МУЗЕЙНІ ПРАКТИКИ ЯК ДЖЕРЕЛО В ІСТОРИКО-БІОГРАФІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ*

УДК 378.14

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7\(25\)-1133-1144](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-7(25)-1133-1144)

Чаплінська Наталія Олегівна викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання, факультету педагогічної освіти, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, бульвар Ігоря Шамо 18/2, м. Київ, 02154, тел. (044) 295-59-35, <https://orcid.org/0000-0001-6478-8560>

Ступак Ольга Петрівна старший викладач кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, проспект Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025 тел.:(096) 838-20-89, <https://orcid.org/0000-0001-7846-1489>

Кібенко Любов Михайлівна старший викладач кафедри європейських мов, Харківський державний біотехнологічний університет, вул. Алчевських, 44, м. Харків, 61002, тел. (066) 172-29-43, <https://orcid.org/0000-0001-9183-7823>

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ

Анотація. У статті актуалізовано проблему впровадження інноваційних освітніх технологій як ефективного засобу підготовки здобувачів освіти. Уточнено сутність термінів «інновація», «освітня інновація», «інноваційна освітня технологія», «інтерактивне навчання».

Проаналізовано основні положення діяльнісного, проектного та компетентнісного підходів як методологічної основи реалізації інноваційних освітніх технологій.

Акцентовано на інтерактивній природі реалізації інноваційних освітніх технологій, що сприяє ефективному засвоєнню навчального матеріалу, формуванню та розвитку інформаційно-комунікативної компетентності студентів, а також формуванню професійних навичок. Запропоновано логіку інтерактивної педагогічної взаємодії, основні засоби організації інтерактивного навчання та визначено особливості проведення інноваційно зорієнтованих лекційних та семінарських занять у закладах вищої освіти.

У контексті необхідності наближення освітнього процесу до сфери майбутньої професійної діяльності визначено специфіку використання таких інноваційних освітніх технологій, як кейс-аналіз та проектної, які

виступаючи формою особистісної активності та умовою формування професійно важливих якостей особистості майбутнього фахівця, реалізуються на предметному змісті з дидактичними цілями для вирішення квазіпрофесійних завдань з метою комплексного формування професійних компетентностей.

Обґрунтовано думку про те, що інноваційне навчання передбачає впровадження інноваційних форм навчання, насамперед дистанційного (з використанням інноваційних освітніх технологій), яке є синтезом інтерактивного самонавчання та інтенсивної консультативної підтримки. Уточнено, що використання інформаційних технологій в освітньому процесі вимагає розробки електронного навчально-методичного комплексу, який включає програмно-технічні, організаційні, дидактичні та методичні засоби, які забезпечують та підтримують освітній процес.

Ключові слова: професійна підготовка, інновації, інноваційні освітні технології, інтерактивне навчання, інформаційні технології.

Chaplinska Nataliia Olehivna lecturer at the Foreign Languages and Methodology Department, Faculty of Pedagogical Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, boulevard Ihor Shamo 18/2, Kyiv, 02154, tel. (044) 295-59-35, <https://orcid.org/0000-0001-6478-8560>

Stupak Olga Petrivna Senior lecturer of the Department of Psychology, Philosophy and Social-Humanitarian Disciplines, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Heroes of Ukraine Ave., 9, Mykolaiv, 54025, тел.: (096) 838-20-89, <https://orcid.org/0000-0001-7846-1489>

Kibenko Lyubov Mykhaylivna senior lecturer of the Department of European Languages of Kharkiv State Biotechnology University, Alchevskikh St., 44, Kharkiv, 61002 tel.: (066)172-29-43 <https://orcid.org/0000-0001-9183-7823>

INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES: IMPLEMENTATION UPDATE

Abstract. The article updates the problem of introducing innovative educational technologies as an effective means of training students. The essence of the terms "innovation", "educational innovation", "innovative educational technology", "interactive learning" has been clarified.

The main provisions of the activity, project and competence approaches as a methodological basis for the implementation of innovative educational technologies are analyzed.

Emphasis is placed on the interactive nature of the implementation of innovative educational technologies, which contributes to the effective assimilation of educational material, the formation and development of students' informational and communicative competence, as well as the formation of professional skills. The logic of interactive pedagogical interaction, the main means of organizing interactive learning are proposed, and the features of innovatively oriented lecture and seminar classes in higher education institutions are defined.

In the context of the need to bring the educational process closer to the field of future professional activity, the specifics of using such innovative educational technologies as case analysis and project technology are defined, which, acting as a form of personal activity and a condition for the formation of professionally important personality qualities of the future specialist, are implemented on the subject content with didactic goals for solving quasi-professional tasks with the aim of comprehensive formation of professional competences.

The opinion that innovative learning involves the introduction of innovative forms of learning, primarily distance learning (using innovative educational technologies), which is a synthesis of interactive self-learning and intensive advisory support, is substantiated. It is specified that the use of information technologies in the educational process requires the development of an electronic educational and methodological complex, which includes software and technical, organizational, didactic and methodical tools that provide and support the educational process.

Keywords: professional training, innovations, innovative educational technologies, interactive learning, information technologies

Постановка проблеми. Впровадження інноваційних освітніх технологій є пріоритетним завданням у контексті модернізації системи вищої професійної освіти. Будучи соціальним інститутом, який відтворює інтелектуальний потенціал країни, освіта повинна мати здатність до випереджального розвитку, відповідати інтересам суспільства, конкретної особи та потенційного роботодавця. Нові стандарти життя вимагають підготовки фахівців, здатних швидко сприймати будь-які інновації в освіті та продуктивно вирішувати поточні і стратегічні професійні завдання. Відтак, очевидно, що заклади вищої освіти потребують впровадження інноваційних освітніх технологій, які посприяють підвищенню якості освітнього процесу, дадуть змогу активізувати форми і методи традиційних підходів до навчання, розширити можливості модернізації підготовки майбутніх спеціалістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні проблеми впровадження інновацій в освіті досліджували В. Кремень, В. Луговий, М. Скиба, І. Підласий, О. Савченко та ін.

І. Дичківська, А. Кіктенко, О. Любарська, О. Пехота та ін. вивчали методи та способи організації інноваційної освітньої діяльності.

Теоретичні засади застосування сучасних педагогічних технологій в освітньому процесі розкрито у працях І.Богданової, О.Михайлової, В. Матірко, Ю.Ткаченка, О.Сидоренка, Ю.Сурміна, В. Лободи та ін.

Класифікацію освітніх технологій здійснили М. Богуславський, К. Сумнівельний, Г. Селевко, О. Пехота, М. Фіцула, І. Дичківська, О. Пометун та ін.

Проблему впровадження інформаційно-комунікаційних технологій як засобу підвищення якості освіти досліджували В. Биков, Ю. Горошко, Р. Гуревич, М. Кадемія, М. Жалдак, Н.Морзе, Ю. Триус та ін.

В.Галузинський, М.Євтух, О. Пометун, Л. Пироженко, О. Сисоєва та ін. досліджували особливості інтерактивного навчання як основи впровадження інноваційних технологій.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз проблеми впровадження інноваційних освітніх технологій на сучасному етапі розвитку вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової літератури засвідчує, що в загальному розумінні інновація – це кінцевий результат інноваційної діяльності, який втілюється у вигляді нового або вдосконаленого продукту, нового або вдосконаленого технологічного процесу.

М. Лисенко трактує інновацію як термін для позначення нового поняття, правил, методів тощо. Учений зазначає, що в педагогічному трактуванні під інновацією розуміється нововведення, яке покращує ефект і результати навчального процесу [6].

Освітні інновації Л. Шевченко розглядає як «..будь-яку цілеспрямовану діяльність, організаційне рішення, систему, процедуру чи спосіб здійснення освітньої діяльності, які суттєво відрізняються від усталеної практики і вперше застосовуються в даній організації та спрямовані на підвищення рівня ефективності функціонування та розвитку організації в умовах конкуренції» [15].

Серед інших автор відносить до них науково-методичні інновації та освітньо-технологічні інновації, які передбачають оновлення змісту освіти та навчально-методичного забезпечення, удосконалення освітніх технологій [15].

Термін «інноваційні освітні технології» також аналізується авторами по-різному. Так, О.Задоріна та ін. зауважують, що «проблема, що

стосується інновацій у технологіях освіти, досить популярна в сучасному науковому середовищі. Інновації в методиках навчання - це впровадження нових інструментів у педагогічну діяльність, трансформація методики навчання з метою підвищення її ефективності. Таким чином, інноваційний процес має на увазі комплексні дії з моделювання, розвитку, впровадження та поширення модернізованих технологій» [2].

І. Дичківська інноваційну педагогічну технологію трактує як «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських методів, способів педагогічних дій і засобів, що охоплюють весь навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів»; як «сукупність принципово нових або вдосконалених форм, методів і засобів навчання, виховання та управління, об'єднаних єдиною метою [4].

У науковій літературі виокремлюють такі види інноваційних технологій:

- інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), впровадження яких в зміст освітнього процесу передбачає інтеграцію різних предметних областей з інформатикою, що веде до інформатизації знання здобувачів і розуміння ними процесів інформатизації в сучасному суспільстві (зокрема, в професійному аспекті);

- особистісно орієнтовані технології, які особистість здобувача визнають не тільки об'єктом, але і суб'єктом освітнього процесу. Їх реалізація орієнтована на створення індивідуальних програм розвитку студентів (учнів) з урахуванням їхніх особистісних потреб та можливостей;

- технології інформаційно-аналітичного забезпечення освітнього процесу та управління якістю освіти;

- технології моніторингу інтелектуального розвитку; технологія проблемного навчання; технологія ситуативного моделювання; проектна технологія та ін. [14].

Методологічною основою їх реалізації виступають діяльнісний, проектний та компетентнісний підходи. Розглянемо їх детальніше.

В основі діяльнісного підходу лежить положення про те, що психіка людини нерозривно пов'язана з її діяльністю та діяльністю обумовлена. У зв'язку з цим метою навчання стає не озброєння знаннями, не накопичення їх, а формування вміння діяти. Відтак, освітня діяльність виступає засобом розвитку особистості здобувача.

Проектний підхід як засоби досягнення різних дидактичних цілей розглядає організацію проектної діяльності на різному предметному та міжпредметному змісті. Характерними особливостями проектної діяльності є: особистісно-орієнтована взаємодія; комплексність; проблемність; варіативність; альтернативність.

Компетентнісний підхід тісно пов'язаний з попередніми підходами та спрямований на комплексне освоєння знань та способів практичної діяльності, що забезпечують успішне функціонування людини в ключових сферах життєдіяльності в інтересах як її самої, так і суспільства загалом. При цьому знання, які набуваються, характеризується не стільки кількістю відомих фактів, скільки вмінням застосовувати їх у професійній галузі. Відповідно сучасний освітній процес повинен мати на меті не просто передачу предметних знань, які мають віддалену перспективу їх використання, а формування досвіду їх застосування для вирішення актуальних професійних та квазіпрофесійних проблем, а також створення умов для самостійного вирішення студентами таких проблем у процесі навчання.

У контексті вище сказаного О. Слушний зауважує, що «у навчальному процесі успішно використовуються різноманітні інноваційні педагогічні методи, основою яких є інтерактивність і максимальне наближення до реальної професійної діяльності майбутнього фахівця, серед яких: імітаційні технології (ігрові та дискусійні форми організації); технологія «максимального наближення до реальності»; технології колективного та групового навчання; технологія диференційованого навчання; текстоцентрична технологія навчання та інші» [13].

Використання інтерактивних форм навчання сприяє ефективному засвоєнню навчального матеріалу, формуванню та розвитку інформаційно-комунікативної компетентності студентів, а також формуванню професійних навичок. Випускник повинен вміти знаходити та аналізувати/узагальнювати інформацію, аргументувати свою точку зору, приймати виважені рішення. Відповідно, ми вважаємо науково обґрунтованою концептуальну ідею моделі інноваційної освіти у вищій школі, розроблену П. Козаком, яка розвиває уявлення про сутність різних видів інноваційної діяльності та передбачає «активну участь студента в освітньому процесі (а не пасивне засвоєння інформації)» [5].

Розділяє таку думку і С. Сисоєва, зауважуючи, що «під час інтерактивного навчання всі учасники освітнього процесу взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії колег і власну поведінку для входження в загальну атмосферу ділового співробітництва з підключенням ряду проблем відповідно до їхніх інтересів, потреб та запитів» [12].

І. Луцик також наголошує, що в умовах інтерактивного навчання освітній процес має проблемно-пошукову природу і здійснюється на основі взаємодії між педагогом та студентами, у якій педагог виступає в ролі фасилітатора [8].

На суб'єкт-суб'єктній взаємодії, різнобічній комунікації при налагодженні продуктивного зворотнього зв'язку, постійній активності здобувачів в умовах інтерактивного навчання наголошують і О.Пометун [14, с.7;], О. Коберник та Г. Терещук [3, с.58-59].

Своєю чергою, О.Патлайчук, О.Канарова та І.Брюховецька пропонують таку логіку інтерактивної педагогічної взаємодії: мотивація - формування нового досвіду - його осмислення через застосування - рефлексія [11]. Також науковці називають засоби інтерактивного навчання. З-поміж них: - суб'єкт-суб'єктна та групова взаємодія (суб'єктна позиція, співпраця, кооперація, конструктивна та доброзичлива атмосфера); - діалог-полілог (уміння слухати, ставити запитання та відповідати на запитання, висловлювати та відстоювати власну точку зору, вести полеміку); - мислєдіяльність та смислотворчість (уміння здійснювати розумові операції, чітко виражати зміст своєї позиції, розуміння та пояснення сенсу законів, явищ, теорій, фактів); - свобода вибору засобів та способів засвоєння навчального матеріалу; - ситуація успіху; - рефлексія [11, с.733].

Названі засоби інтерактивного навчання можуть бути успішно реалізовані в межах інтерактивних форм навчання: тренінги; навчальні ігри; майстер-класи; case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз); дебати, дискусії та ін. [11, с.732].

А також таких, як: лекція-консультація, лекція-провокація, лекція удвох, лекція-візуалізація, семінар-дискусія, семінар-конференція тощо. Охарактеризуємо їх детальніше, оскільки саме лекція і семінарські заняття є основними формами організації навчання у закладах вищої освіти.

Лекція-консультація, як правило, використовується для викладу практико-орієнтованих тем. У процесі підготовки до такої лекції студенти отримують завдання, які можуть готувати як індивідуально, так і групами, за або без участі викладача. Переваги таких лекцій полягають у тому, що вони дозволяють наблизити зміст предмету до практичних інтересів студентів і тим самим індивідуалізувати процес навчання.

Активізувати навчальну діяльність студентів дозволяє лекція-провокація (лекція з запланованими помилками).

Продемонструвати приклад наукової полеміки дозволяє лекція «на контрасті», у ході якої викладач організовує предметну дискусію.

Інноваційні семінарські заняття у ЗВО, на відміну від традиційних, які проводяться у вигляді доповідей та повідомлень за підготовленим матеріалом, будуються на таких інтерактивних механізмах, як полілог, діалог, суб'єкт-суб'єктна та групова взаємодія та ін. Зокрема, дидактична

значущість семінарів-дебатів заключається у тому, що вони сприяють розвитку критичного мислення, культури діалогу, вихованню толерантності, вчать розуміти та приймати різні точки зору.

Семінар з використанням методу «мозкової атаки» (мозкового штурму) має на меті генерування нових ідей у гранично стислий термін з використанням прийомів критичного мислення: аналізу, синтезу, аналогії, асоціації, екстраполяції та ін. Семінар у формі науково-практичної конференції проводиться за результатами вивчення окремих розділів та дисципліни загалом з метою систематизації та поглиблення знань студентів, формування у них наукового мислення та дослідницьких умінь.

Формувати у суб'єктів освітнього процесу вміння ефективно працювати в малих групах, здійснювати взаємодію та взаємонавчання й отримувати якісні освітні результати дозволяє семінар з використанням технології навчальної співпраці. В. Харламенко підкреслює, що «здійснення активної взаємодії викладачів і студентів у процесі організації індивідуальної, особистісно-групової, групової та колективної роботи в умовах співробітництва, побудованого на позиціях суб'єкт-суб'єктних відносин, дозволяє сформувати додаткову мотивацію, спрямовану при оволодінні професійно – значущою інформацією та її творчій реалізації в практичній діяльності» [4].

Не менш актуальними у контексті необхідності наближення освітнього процесу до контексту майбутньої професійної діяльності є й такі інноваційні освітні технології, як кейс-аналіз та проектна, які виступають формою особистісної активності та умовою формування професійно важливих якостей особистості майбутнього фахівця. Контекст є смислотворчою категорією, що забезпечує активне включення здобувачів у процес пізнання та оволодіння майбутньою професією. Основною одиницею навчальної роботи викладачів та студентів стає не чергова порція інформації, а ситуація в її предметній та соціальній визначеності.

«Кейс» в перекладі з англійської («case») означає - папка, портфель, ситуація. Дійсно, кейс-технологія дає можливість здобувачам отримати більш широкий спектр знань та навичок, адже аналізуючи кейси, студенти отримують рішення, які можна адаптувати як до аналогічних за проблематикою та і до більш складних ситуацій.

Аби кейс був ефективним, він має зокрема: - бути інформативним; - професійно та особистісно значущим; - формувати навички прийняття рішень (індивідуальних та командних).

Найпоширенішими методами кейс-технологій є ситуаційний аналіз та його різновиди: аналіз конкретних ситуацій; ситуаційні задачі та вправи; кейс-стаді або метод конкретних навчальних ситуацій [10].

У ході реалізації проектної технології студенти спільно з викладачем проектують будь-яку професійно опосередковану проблемно-смыслову ситуацію, пов'язану зі змістом досліджуваного предмета чи майбутньої діяльності, а потім самостійно розв'язують закладені в ній протиріччя. К.Мелашенко зауважує, що «важливою перевагою цієї технології є її спрямованість на формування ціннісно-смыслового мислення студента, його вміння знаходити відповіді на важливі професійно-значущі питання морально-етичного, естетичного характеру, а також на формування вміння представити результати діяльності» [9].

Основними вимогами до організації проектної діяльності є: наявність значущого завдання (проблеми); планування дій (вид продукту, форма презентації тощо); пошук інформації, яка потім буде опрацьована, осмислена, представлена; підбиття проміжних підсумків, дискусії; загальна презентація результату. Проектування може здійснюватися на предметному змісті з дидактичними цілями для вирішення квазіпрофесійних завдань з метою комплексного формування професійних компетентностей, для вирішення соціально-значущих проблем. При цьому проект як форма інноваційної діяльності: формує активну, самостійну та ініціативну позицію здобувачів; розвиває загальнонавчальні вміння та навички, реалізуючи принцип зв'язку навчання із життям; формує вміння, безпосередньо пов'язані з досвідом їх застосування у практичній діяльності (компетенції).

У контексті досліджуваної проблеми слушною є думка Р. Гуревича, М. Кадемї та М. Козяра про те, що «інноваційне навчання передбачає впровадження сучасних моделей навчання: - e-learning (електронне навчання), - m-learning (мобільне навчання), - blended learning (змішане навчання), - flipped-learning (перевернуте навчання), - ubiquitous learning (всеохоплююче навчання), а також впровадження інноваційних форм навчання, насамперед дистанційного навчання з використанням Інтернету та спеціальних онлайн-програм, освітніх платформ та інтелектуальних освітніх систем» [1].

Ми розділяємо таку точку зору науковців, оскільки використання інформаційних технологій в освітньому процесі: - сприяє активізації пізнавальної діяльності суб'єктів та розвитку навичок пошуку необхідної інформації, її обробки, аналізу, модифікації, перетворення, зберігання та передачі в будь-якій можливій формі (презентація, відео, аудіофайл, текст, зображення тощо); - забезпечує можливість вибору найбільш зручної та ефективної траєкторії навчання; - сприяє розширенню можливостей організації освітнього процесу шляхом проведення занять у віртуальних аудиторіях, лабораторіях тощо.

Нині інформаційні технології найбільш активно використовуються для організації дистанційного навчання, яке є синтезом інтерактивного самонавчання та інтенсивної консультативної підтримки.

Г.Лиходєєва, О.Хмельницька, К. Київська зауважують, що «під час дистанційного навчання переважно застосовуються методи та форми навчання, які значно розширюють самостійну роботу студентів. Тому дистанційне навчання вимагає від здобувачів освіти високої самоорганізованості та мотивації» [7]. Акцентують автори і на таких основних завданнях дистанційного навчання: формування та розвиток інформаційно-цифрових умінь і навичок безпосереднього використання мережевих матеріалів, вироблення елементів глобального мислення, постійної мотивації до пізнавальної діяльності, а також культури спілкування та ін. [7].

Слід зазначити, що застосування нових інформаційних технологій вносить зміни до характеру взаємовідносин між викладачем та студентом, між студентами, створюючи необмежені можливості для самостійної та спільної творчої діяльності учасників освітнього процесу. За таких умов викладач перетворюється на співучасника продуктивної навчальної взаємодії, підтримуючи та спрямовуючи творчий пошук та колективну співпрацю.

При використанні інформаційних технологій в освітньому процесі виникає необхідність розробки електронного навчально-методичного комплексу, який включає програмно-технічні, організаційні, дидактичні та методичні засоби, які забезпечують та підтримують освітній процес. Основою його є дидактична обробка навчального матеріалу за допомогою мультимедійних інформаційних технологій. На відміну від друкованих, електронні навчально-методичні комплекси мають значно ширші можливості, оскільки на основі мультимедіа вони об'єднують в єдину інтегровану систему найрізноманітніші за призначенням, змістом та формою матеріали.

Висновки. Отже, перехід до глобального інформаційного суспільства та суспільства знань дозволяє вести мову про відповідність освіти соціально-економічним потребам сьогодення та майбутнього лише за умови, що її модернізація базуватиметься не тільки і не стільки на організаційних інноваціях, скільки на змінах у змісті і технологіях підготовки кадрів. Сучасна освіта все більше має орієнтуватися на створення та впровадження таких інноваційних освітніх технологій та способів впливу на особистість, в яких забезпечується баланс між соціальними та індивідуальними потребами, та які, запускаючи механізм саморозвитку, готують особистість до реалізації власної індивідуальності.

У перспективах подальших досліджень – вивчення можливостей використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Література:

1. Гуревич Р., Кадемія М., Козяр М. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній освіті майбутніх спеціалістів: монографія / За ред. Р.С. Гуревич. Львів: ЛДУ БЖД. 2012. 380 с.
2. Задоріна О.М., Качан Т. В., Задорін В. В., Варга Н. І. Сучасні технології в освіті: потенціал та тенденції розвитку. Академічні візії. 2023. Вип. 19. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7936943>
3. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні/ Заг. ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука. Умань: СПД Жовтий, 2008. 212 с.
4. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. ред.. Г. Л. Єфремової. Суми: Видання Сумського ДПУ ім. А. С. Макаренка. 2020. 444 с.
5. Козак Л. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі [Електронний ресурс]. Навчальний дискурс. 2014. С. 95–107. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_1_11.
6. Лисенко М. Інноваційна парадигма вищої освіти України в умовах переходу до інформаційного суспільства : автореф. дисертація ... кандидат філос. наук: 09.00.10. Київ, 2013. 16 с.
7. Лиходесва Г.В., Хмельницька О. С., Київська К. І. Інноваційні технології в дистанційному навчанні: відкриті ресурси, онлайн-курси та інші можливості. Академічні візії. 2023. Вип. 20. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8125109>
8. Луцик І. Г. Дидактичні умови інтерактивного навчання предметів суспільно-гуманітарного циклу в педагогічних коледжах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання / І. Г. Луцик. Кривий Ріг, 2011. 20 с.
9. Мелашенко К. Технологія проектного навчання. Завуч. №13 (271). Травень, 2006. С. 12–14.
10. Осіна Н. Кейс-метод як метод формування життєвих компетентностей учнів: метод. рекомендації. Запоріжжя. 2018. 31 с.
11. Патлайчук О., Канарова О., Брюховецька І. Сучасні освітні практики ЗВО: особливості використання інноваційних технологій навчання. Вісник науки та освіти. 2023. № 8(14). С. 724-737.
12. Сисоєва С. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
13. Слушний О. Інноваційні освітні технології та діяльність учителя 21 століття. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 2 (106). С.150-159.
14. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: [наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун]. К.: Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
15. Шевченко Л. Типологія інноваційної діяльності та інновацій в освітній сфері [Електронний ресурс]. Право та інновації: наука і практика. Харків. 2013. № 4. С. 78–92. Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Shevchenko.pdf>

References:

1. Hurevych, R.S. (2012). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u profesiinii osviti maibutnikh spetsialistiv [Information and communication technologies in the professional education of future specialists].Lviv: LDU BZhD [in Ukrainian]

2. Zadorina O.M., Kachan T. V., Zadorin V. V., Varha N. I. (2023). Suchasni tekhnologii v osviti: potentsial ta tendentsii rozvytku [Modern technologies in education: potential and development trends]. *Akademichni vizii - Academic visions*, 19. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7936943> [in Ukrainian]
3. Kobernyk, O.M, Tereshchuk, H.V. (2008). Innovatsiini pedahohichni tekhnologii u trudovomu navchanni [Innovative pedagogical technologies in labor education]. Uman: SPD Zhovtyi [in Ukrainian].
4. Yefremova, H. L. (2020). Innovatsiini tekhnologii v suchasnomu osvitnomu prostori [Innovative technologies in the modern educational space] . Sumy: Vydannia Sumskoho DPU im. A. S. Makarenka [in Ukrainian]
5. Kozak L. (2014). Doslidzhennia innovatsiinykh modelei navchannia u vyshchii shkoli [Study of innovative models of learning in higher education]. *Navchalnyi dyskurs - Educational discourse*, 95–107. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_1_11 [in Ukrainian]
6. Lysenko, M. Innovatsiina paradyhma vyshchoi osvity Ukrainy v umovakh perekhodu do informatsiinoho suspilstva [The innovative paradigm of higher education of Ukraine in the conditions of the transition to the information society]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
7. Lykhodieieva, H.V., Khmelnytska, O. S., Kyivska, K. I. (2023). Innovatsiini tekhnologii v dystantsiinomu navchanni: vidkryti resursy, onlain-kursy ta inshi mozhlyvosti [Innovative technologies in distance learning: open resources, online courses and other opportunities]. *Akademichni vizii - Academic visions*, 20. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8125109> [in Ukrainian].
8. Lutsyk, I. H. (2011). Dydaktychni umovy interaktyvnoho navchannia predmetiv suspilno-humanitarnoho tsykladu v pedahohichnykh koledzhakh [Didactic conditions of interactive teaching of subjects of social and humanitarian cycle in pedagogical colleges] *Extended abstract of candidate's thesis* Lutsyk. Kryvyi Rih [in Ukrainian].
9. Melashenko, K. (2006). Tekhnologiiia proektnoho navchannia [Project learning technology]. *Zavuch - Head teacher*, 271 (13), 12–14 [in Ukrainian].
10. Osina, N. (2018). Keis-metod yak metod formuvannia zhyttievykh kompetentnosti uchniv [The case method as a method of forming students' life competencies]. Zaporizhzhia [in Ukrainian]
11. Patlaichuk, O., Kanarova, O., Briukhovetska, I. (2023). Suchasni osvitni praktyky ZVO: osoblyvosti vykorystannia innovatsiinykh tekhnologii navchannia [Modern educational practices of higher education institutions: features of the use of innovative learning technologies]. *Visnyk nauky ta osvity -Herald of science and education*, 14 (8), 724-737 [in Ukrainian]
12. Sysoieva, S. (2011). Interaktyvni tekhnologii navchannia doroslykh [Interactive technologies for adult education]. K.: VD «EKMО» [in Ukrainian].
13. Slushnyi, O. (2021). Innovatsiini osvitni tekhnologii ta diialnist uchytelia 21 stolittia [Innovative educational technologies and activities of the teacher of the 21st century]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii - Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 106 (2), 150-159 [in Ukrainian].
14. Pometun, O.I. (2004). Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnologii navchannia [Modern lesson. Interactive learning technologies]. K.: Vyd-vo A.S.K. [in Ukrainian].
15. Shevchenko, L. (2013). Typolohiia innovatsiinoi diialnosti ta innovatsii v osvitnii sferi [Typology of innovative activity and innovations in the educational sphere]. *Pravo ta innovatsii: nauka i praktyka - Law and innovation: science and practice*. Kharkiv Retrieved from <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Shevchenko.pdf>. [in Ukrainian].